

“Oliy ta’limda tasviriyy san’at darslarida flipped classroom metodini qo‘llash”

Kodirov Obid Esonboy o‘g‘li

Navoiy davlat universiteti

“Tasviriyy san’at va muhandislik grafikasi” kafedrası o‘qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada oliy ta’lim muassasalarida tasviriyy san’at darslarida flipped classroom (teskari sinf) metodini qo‘llashning ilmiy-metodik asoslari ko‘rib chiqiladi. Tadqiqotda talabalarni san’at asarini oldindan o‘rganish va amaliy mashg‘ulotlarda chuqur tahlil qilish jarayonida ijodiy tafakkur, estetik did va vizual tafakkurini rivojlantirish usullari tahlil qilinadi. Shuningdek, maqolada pedagogik tavsiyalar va talabalarining mustaqil ijodiy ishlari orqali san’atga qiziqishini oshirish yo‘llari taqdim etiladi.

Kalit so‘zlar: tasviriyy san’at, flipped classroom, badiiy idrok, oliy ta’lim, pedagogik metodika, ijodiytafakkur,estetik tarbiya
Oliy ta’limda tasviriyy san’at darslarida talabalarni san’at asarlarini badiiy idrok qilishga va flipped classroom metodikasi orqali o‘rganishga jalb qilish muhim pedagogik vazifa hisoblanadi. Flipped classroom yondashuvi talabalarni oldindan o‘rganishga, amaliy mashg‘ulotlarda esa chuqur tahlil va muhokama qilishga rag‘batlantiradi.

Talabalar san’at asarini oldindan o‘rganishda rang uyg‘unligi, shakl va kompozitsiya elementlari, mavzu va ifoda vositalarini tahlil qiladi. Pedagoglar flipped classroom asosida darslarni tashkil etib, talabalarni amaliy mashg‘ulotlar, guruh ishlari va reflektiv mashqlar orqali jarayonga jalb qiladi. Shu tarzda talabalar san’at asarini vizual, mazmunan va hissiy jihatdan chuqur tushunishni o‘rganadi.

Maqolada oliy ta’lim muassasalarida tasviriyy san’at darslarida flipped classroom metodini qo‘llashning ilmiy-metodik asoslari, talabalarining estetik didini va ijodiy tafakkurini rivojlantirish usullari hamda pedagogik tavsiyalar ko‘rib chiqiladi.

Oliy ta’limda tasviriyy san’at darslarida flipped classroom metodini qo‘llash talabalar uchun estetik, intellektual va ijodiy rivojlanishning muhim vositasi hisoblanadi. Flipped classroom yondashuvi orqali talabalar san’at asarini oldindan o‘rganadi, dars vaqtida esa amaliy mashg‘ulotlarda chuqur tahlil va muhokama qilishga jalb qilinadi. Shu jarayon talabalarni tanqidiy fikrlash, vizual tafakkur va ijodiy tafakkur qobiliyatlarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Flipped classroom metodikasi bir necha bosqichni o‘z ichiga oladi. Birinchi bosqich – oldindan o‘rganish. Talabalar san’at asari, uning rang uyg‘unligi, shakl va chiziq orqali yaratilgan ritm va kompozitsion tuzilmasini mustaqil o‘rganadi. Bu

bosqichda talabalar vizual tafakkur va diqqatni jamlash orqali badiiy tafakkurini rivojlantiradi.

Ikkinchi bosqich – amaliy mashg‘ulotlar. Talabalar oldindan o‘rganilgan material asosida guruh va individual ishlarda san‘at asarini tahlil qiladi. Pedagoglar interaktiv metodlar, savol-javob, muhokama va diskussiya orqali talabalarni faol ishtirok etishga jalb qiladi. Talabalar o‘z fikrlarini bildiradi, boshqa talabalar bilan mulohaza almashadi va san‘at asarini turlicha idrok etish imkoniyatiga ega bo‘ladi.

Uchinchi bosqich – ijodiy topshiriqlar. Talabalar san‘at asaridan ilhomlanib, o‘z kreativ ishlanmalarini yaratadi. Bu bosqich talabalarni mustaqil ijodiy faoliyatga o‘rgatadi, ularning estetik didini va badiiy tafakkurini rivojlantiradi. Pedagoglar talabalarni topshiriqlarni bajarish jarayonida boshqaradi, maslahat beradi va ijodiy yondashuvlarni rag‘batlantiradi.

To‘rtinchi bosqich – natijalarni taqdim etish va baholash. Talabalar o‘z ishlarini guruh oldida taqdim qiladi, boshqa talabalar va pedagoglar fikrini eshitadi. Baholash jarayoni orqali talabalar tanqidiy fikrlash va reflektiv yondashuv qobiliyatini mustahkamlaydi. Shu bilan birga, ular san‘at asarini turlicha idrok etish va ijodiy xulosalar chiqarishni o‘rganadi.

Beshinchi bosqich – reflektiv tahlil va takomillashtirish. Talabalar o‘z ishlarini qayta ko‘rib chiqadi, pedagoglardan olgan fikr va tavsiyalar asosida ishlanmalarni takomillashtiradi. Refleksiya jarayoni talabalarning estetik didini, ijodiy tafakkurini va tanqidiy fikrlash qobiliyatini yanada rivojlantiradi.

Flipped classroom metodikasi yordamida talabalar san‘at asarini oldindan mustaqil o‘rganadi va dars vaqtida faqat tahlil, muhokama va ijodiy topshiriqlar bilan shug‘ullanadi. Shu orqali talabalarning badiiy idrok va ijodiy tafakkur qobiliyati samarali rivojlantiriladi. Pedagoglar interaktiv metodlar, guruh ishlari, individual ishlanmalar, reflektiv mashqlar va digital platformalardan foydalanadi.

Oliy ta’limda digital platformalar va multimediya vositalaridan foydalanish flipped classroom metodikasini yanada samarali qiladi. Talabalar turli davr va uslubdagi san‘at asarlarini slaydlar, video materiallar yoki virtual galereyalar orqali o‘rganadi. Shu orqali ularning vizual tafakkuri rivojlantiriladi, rang va kompozitsiya uyg‘unligini idrok qilish qobiliyati oshadi.

Metodik jihatdan, flipped classroom yordamida badiiy idrok va tahlil jarayonini samarali tashkil etish uchun pedagoglar interfaol metodlar, guruh va individual ishlari, tahlil va diskussiya, reflektiv mashqlar hamda digital vositalardan foydalanadi. Bu yondashuvlar talabalarni san‘at asarini nafaqat vizual, balki mazmunan, hissiy va badiiy jihatdan chuqur tushunishga o‘rgatadi, ijodiy tafakkur va estetik didini rivojlantiradi.

Shuningdek, flipped classroom yordamida badiiy idrok va tahlil jarayoni talabalarni mustaqil fikrlash, ijodiy yondashuv va tanqidiy tafakkur qobiliyatlarini shakllantiradi. Talabalar san'at asarini tahlil qilganda o'z xulosalarini chiqaradi, ishlarini taqdim etadi, boshqa talabalar fikrini baholaydi. Shu orqali oliy ta'lim muassasalarida tasviriyl san'atni o'qitish talabalarning san'atga bo'lgan qiziqishini oshiradi va ularni mustaqil, ijodiy va tanqidiy fikrlaydigan shaxs sifatida shakllantiradi.

Natijada, oliy ta'limda tasviriyl san'at darslarida flipped classroom metodini qo'llash talabalarning estetik didini, ijodiy tafakkurini va vizual tafakkurini rivojlantirishga xizmat qiladi. Pedagogik yondashuvlar, interaktiv metodlar va digital vositalar yordamida talabalar san'at asarini chuqur anglashni o'rganadi va ijodiy xulosalar chiqarishga o'rganadi. Shu tarzda, oliy ta'limda tasviriyl san'atni o'qitish jarayoni talabalarni mustaqil, ijodiy va san'atni chuqur tushunadigan shaxs sifatida shakllantiradi.

Oliy ta'limda tasviriyl san'at darslarida flipped classroom metodini qo'llash jarayoni talabalar uchun estetik, intellektual va ijodiy rivojlanishning muhim vositasi hisoblanadi. Ushbu metodika orqali talabalar san'at asarini oldindan mustaqil o'rganadi va dars vaqtida chuqur tahlil, muhokama hamda ijodiy topshiriqlar orqali badiiy idrokini rivojlantiradi. Interaktiv metodlar, guruh va individual ishlari, reflektiv mashqlar hamda digital platformalardan foydalanish talabalarni ijodiy tafakkur, tanqidiy fikrlash va estetik didini rivojlantirishga yordam beradi. Shu tarzda, flipped classroom metodikasi oliy ta'lim muassasalarida talabalarni mustaqil, ijodiy va san'atni chuqur tushunadigan shaxs sifatida shakllantiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Shavdirov S. A. Podgotovka budushchikh uchiteley k issledovatel'skoy deyatel'nosti // Pedagogicheskoe obrazovanie i nauka. – 2017. – №. 2. – S. 109-110.
2. Shavdirov S. A. Selection Criteria of Training Methods in Design Fine Arts Lessons // Eastern European Scientific Journal. – 2017. – №. 1. – S. 131-134.
3. Shavdirov S. A. Tasviriyl san'atni o'qitishda o'quvchilarning sohaga oid o'quv kompetensiyalarini shakllantirish omillari // Inter education & global study. – 2024. – №. 1. – S. 8-14.
4. Ibraimov X., Shavdirov S. Theoretical Principles of The Formation of Study Competencies Regarding Art Literacy in Students // Science and Innovation. – 2023. – T. 2. – №. B10. – S. 192-198.

5. Baymetov B. B., Shovdirov S. A. Methods of Organizing Practical and Theoretical Classes for Students in The Process of Teaching Fine Arts // International Journal on Integrated Education. – 2023. – T. 4. – №. 3. – S. 60-66.

GLOBAL SCHOLARS
SCIENTIFIC PUBLISHING